

ПРОБНЕ
ЗОВНІШНЄ НЕЗАЛЕЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
(базовий рівень)
Час виконання – 150 хвилин

Робота складається з трьох частин. Частина 1 містить 33 завдання різних форм з української мови. Частина 2 містить 24 завдання різних форм з української літератури. Відповіді на завдання частин 1 і 2 Ви маєте позначити в бланку *A*. Частина 3 передбачає написання власного висловлення в бланку *B*.

Інструкція щодо роботи в зошиті

1. Правила виконання зазначені перед завданнямиожної нової форми.
2. Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання.
3. У разі необхідності використовуйте як чернетку вільні від тексту місця в зошиті.
4. Намагайтесь виконати всі завдання.

Інструкція щодо заповнення бланків відповідей

1. Добланків *A* і *B* записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді.
2. Відповіді вписуйте чітко, дотримуючись вимог інструкції доожної форми завдань.
3. Неправильно позначені, підчищені відповіді в бланку *A* вважатимуться помилкою.
4. Якщо Ви позначили в бланку *A* відповідь неправильно, можете виправити її, замалювавши попередню позначку та поставивши нову, як показано на зразку:

5. Виконавши завдання частини 3 в тестовому зошиті, акуратно запишіть його в бланк *B*.
6. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, зазначених у бланку *A*, та якості написання власного висловлення в бланку *B*.

Ознайомившись з інструкціями, перевірте якість друку зошита та кількість сторінок. Їх має бути 16.

Позначте номер Вашого зошита у відповідному місці бланка *A* так:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Бажаємо Вам успіху!

Частина 1
Українська мова

Завдання 1–10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку *A* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку *A*, тому що комп’ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк *A*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей.

1. На перший склад падає наголос у слові
А жалюзі
Б чіткий
В перепис
Г випадок
2. Закінчення *-ю* мають усі іменники у формі кличного відмінка в рядку
А учитель, боєць, Настя
Б Олеся, кобзар, мудрець
В хлопець, лікар, Сергій
Г край, знавець, каменяр
3. Спільнокореневим до слова *гора* є
А горянка
Б горечко
В горючий
Г гороскоп
4. Помилково вжито слово в рядку
А брати участь
Б здавати іспит
В додати води
Г здобути освіту
5. Граматичну помилку допущено в словосполученні
А завдати горя
Б вибачте мене
В навчатися малювання
Г відповідно до закону
6. Неправильно побудовано речення
А Пам'ятайте: відвідувати стоматолога треба не рідше, ніж двічі на рік.
Б Я звертаюся до всіх, хто виявили бажання піти в похід на Говерлу.
В Видавці звернули увагу на те, що історії про Поттера цікавлять не тільки дітей.
Г Серед працедавців є такі, що залюбки приймуть до колективу амбітного студента.

Прочитайте текст і виконайте завдання 7–10.

✓(1) *За/багато* століть люди звикли охороняти та прикрашати джерела наділяючи їх цілющими і магічними властивостями. (2) Особливо відзначилися в цьому італійці. (3) *У/загалі* Італія справедливо заслуговує називатися країною криниць і водограйв! (4) *Чи/мало* з них має багатовікову історію, а тому їх уважають національними пам'ятками, яких не оминають увагою туристи. (5) Це тому, що навіть ті з них, які призначені для сухо побутових потреб, зроблені вигадливо та майстерно! (6) *На/приклад*, у Венеції криниці були споруджені в готичному стилі, а в Римі доба бароко залишила нам славнозвісний фонтан Треві. (7) Таке ж шанобливе ставлення до джерел виплекали покоління у Вірменії, Середній Азії, де криниці в буквальному розумінні «давали» життя людським поселенням, сприяли нормальному функціонуванню господарства.

7. Окремо в тексті треба писати сполучку слів
 - A за/багато
 - B чи/мало
 - C у/загалі
 - D на/приклад
8. Форму однини має в тексті іменник
 - A джерела
 - B криниці
 - C стилі
 - D покоління
9. Пунктуаційну помилку допущено в реченні
 - A першому
 - B четвертому
 - C п'ятому
 - D шостому
10. Складносурядним є речення
 - A перше
 - B п'яте
 - C шосте
 - D сьоме

Завдання 11–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку A згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку A, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк A!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

11. Букви *я, ю*, є позначають два звуки в кожному слові рядка
 - A бутоньєрка, святковий, в'юн
 - B екологія, повітря, обов'язок
 - C надвечір'я, мрія, браконьєр
 - D весілля, ярір, ластів'ятко
 - D пацієнт, люстерько, жульєн

12. Виділене слово вжито в невластивому їйому значенні в реченні
- А Аптеку **зачиняють** о 21-ї годині.
 - Б Двері **зачинаються** зі скрипом.
 - В Магазин взуття **закривається** й переїжджає в нове приміщення.
 - Г Олена намагалася **відкрити** вікно, бо відчула задуху.
 - Д Університет проведе день **відкритих** дверей.
13. Літеру *и* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
- А пр..бувати, пр..гарний, пр..кручений
 - Б пр..вертати, пр..балтійський, пр..сяга
 - В пр..вітний, пр..добрий, пр..тримати
 - Г пр..кручувати, пр..смачний, пр..вітання
 - Д пр..кликаний, пр..чисто, пр..нести
14. Усі слова написано правильно в рядку
- А польовий, рельєф, камінчик, дівчиниці
 - Б боязкий, медальйон, портьера, гуаш
 - В різбяр, подільський, гребінчик, сімдесят
 - Г ін'екція, нюанс, тоньший, няньчiti
 - Д кізониці, він'єтка, батальйон, ательє
15. Через дефіс треба писати всі слова рядка
- А давним/давно, навчально/виховний, стерео/звук
 - Б аграрно/промисловий, сніжно/білий, екс/король
 - В південно/східний, жовто/гарячий, сон/трава
 - Г біло/зелений, макро/економіка, кіловат/година
 - Д науково/технічний, блок/система, паро/плав
16. Правильно написано всі похідні слова в рядку
- А Запоріжжя – запоріжський, чех – чеський, Черкаси – черкаський
 - Б Прага – пражський, козак – козацький, Овруч – овруцький
 - В Рига – ризький, узбек – узбецький, Воронеж – воронезький
 - Г Париж – парижський, латиш – латиський, Буг – бузький
 - Д Кавказ – кавкаський, турок – турецький, Збараж – збаразький
17. Відмінкову форму числівника вжито правильно в реченні
- А Певніші й докладніші відомості про козаків ми знаходимо коло року *тисяча п'ятисот п'ятдесятиого*.
 - Б Якось, у *тисячу шістсот сорок сьомому* році, Чаплинський напав зі своїми гайдуками на Суботів.
 - В Найперші відомості про козаків записані в хроніках і літописах уже *в тисяча чотирьохсот дев'яносто другому* році.
 - Г Богун виявив талант полководця під час Берестецької битви в червні *тисяча шістсот п'ятдесяти первого* року.
 - Д Запорозька Січ до останніх днів свого існування, тобто до *тисячу сімисот сімдесяти п'ятого* року, залишалася острівцем волі.
18. Виділене слово НЕ є часткою в реченні
- А **Тільки** в праці відчуваєш себе окріленим, необхідним людям.
 - Б Не знаю, **чи** доведеться мені ще раз побувати в Києві.
 - В **Як** хочеться почути ще хоч раз ніжну українську пісню.
 - Г **Хай** завжди сіється добро на полі людського життя.
 - Д Дерева і трави **наче** світилися наскрізь.

19. Правильно утворено форму наказового способу дієслів у рядку

- А ходімте
- Б дозволимо
- В не мовчімо
- Г пішли
- Д подякуємо

20. Граматичну помилку допущено в реченні

- А Будь ласка, перебуваючи на вокзалі, намагайтесь не смітити.
- Б Перебуваючи на вокзалі, просимо вас не смітити.
- В Не смітіть, перебуваючи на вокзалі.
- Г Просимо вас, не смітити на вокзалі.
- Д Будь ласка, не смітіть, коли ви перебуваєте на вокзалі.

21. Прочитайте речення (розділові знаки пропущено).

Бажання дізнатися про найдальших предків (1) пошуки сімейних реліквій (2) размови з рідними (3) все це прокладає незримі ниточки духовності між старими й молодими членами родини (4) робить їх близчими (5) ріднішими один одному.

Кому треба ставити на місці всіх цифр, ОКРІМ

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4
- Д 5

22. Відокремленою обставиною можна замінити підрядне речення в рядку

- А Де б хор не виступав, скрізь його радо вітали.
- Б Коли приїхали з лісу додому, було вже зовсім темно.
- В Як купуєте товар, вимагайте від продавця чек.
- Г Відколи знаю Оксану, вона дивує мене своєю терплячістю.
- Д Якщо виходите з кімнати, світло автоматично вимикається.

23. Складнопідрядне речення з підрядним часом утвориться, якщо до частини

«Я буду згадувати свої шкільні роки...» додати

- А бо були вони щасливими.
- Б щоби ненадовго повернутися назад.
- В хоч і швидко вони промайнули.
- Г доки буду топтати ряст.
- Д дарма що вони були дуже давно.

У завданнях 24–28 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначеніх цифрами, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в бланку А комп’ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

24. Установіть відповідність між фразеологізмом і відповідним за змістом прислівником.

Фразеологізм		Прислівник	А Б В Г Д
1	шапкою докинути	А багато	1
2	хоч греблю гати	Б повільно	2
3	до нових вініків	В надовго	3
4	як мокре горить	Г близько	4
		Д незручно	

25. З'ясуйте, яким компонентом ускладнено речення.

Речення (розділові знаки пропущено)		Ускладнювальний компонент	А Б В Г Д
1	Щирий людський сміх кажуть віку додає.	А вставне слово	1
2	Тихо курілися луки переливаючись барвами.	Б однорідні члени речення	2
3	Народи явлені у Слові достойно жити можуть на землі.	В відокремлене означення	3
4	І нехай в'януть білі й рожеві червоні й блакитні троянди.	Г відокремлений додаток	4
		Д відокремлена обставина	

26. Установіть, яким членом речення є кожне зі слів, позначених цифрами (цифра стоїть перед словом, яке вона позначає).

У кого (1)серце мудрістю (2)багате, (3)тому глибини (4)всякі перейти.

A	додаток	А Б В Г Д	1
B	означення		2
V	обставина		3
G	підмет		4
D	присудок		

27. З'ясуйте причину вживання тире в наведених реченнях.

Випадок уживання тире

- 1 перед узагальнювальним словом
- 2 між підметом і присудком
- 3 при відокремленій прикладці
- 4 у безсполучниковому реченні

Приклад

- А Дмухнув вітрець – і мрії ті пропали.
Б Ні сивий академік, ні учитель, ні учень – ніхто не відповість на це питання.
В Соловей співає – серце завмирає.
Г У будь-якій ситуації залишатися Людиною – ось єдина умова життя.
Д Часом над горами встає веселка – різнобарвний стовп світла.

A	B	V	G	D
1				
2				
3				
4				

28. Визначте, якою частиною мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово).

Дослідження (1)вчених доводять, що людину, яка не привчила (2)себе працювати напружено, (3)долаючи звичку (4)зайвий раз відпочити, чекає обмеженість мислення, відмова від усього творчого.

- А іменник
- Б прикметник
- В займенник
- Г дієприкметник (форма дієслова)
- Д дієприслівник (форма дієслова)

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Читання й аналіз тексту

Завдання 29–33 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку *A* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку *A*, тому що комп’ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк *A*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Прочитайте текст (цифри в дужках позначають номери рядків)
і виконайте завдання 29–33.

Народна медицина

(1–4) Оскільки медицина як наука виникла досить пізно (у XVIII ст.), а люди хворіли завжди, кожен народ виробив власні знання про лікування. В основі цих знань лежать спостереження й напрацьовані багатьма поколіннями навички цілительства.

(5–12) Ще в незбагненно далекі часи люди помітили, що нетравоїдні тварини час від часу користуються послугами «зеленої аптеки». Коти та собаки в разі захворювання їдять траву. Про тонізувальні властивості зерен кавового дерева люди теж дізналися, спостерігаючи за тваринами. За легендою, пастух помітив, що кози, об’їдаючи гілочки з плодами цього дерева, стають прудкими, грайливими, причому такий настрій у них зберігається дуже довго. Від природи допитливий пастух теж пожував кавових плодів і був вельми здивований: куди ж поділася втома, звідкись узялися сили. Нині результати цього відкриття відомі всьому світові.

(13–18) Відомості про використання цілющих властивостей рослин у давнину можна отримати, вивчаючи дані археології та етнографії. Народні цілителі мали досить добре уявлення про вплив того чи іншого зілля на організм, ну а дози випробовувалися на людях. Дуже часто приготування ліків і лікування ними супроводжувалися магічними діями, що надавало всьому процесу загадковості, таємничості.

(19–22) Археологічні знахідки підтверджують давність лікування травами: у різних кутючках світу часто знаходять спеціальний посуд для розтирання лікарських трав. Іноді цей посуд прикрашено якимись символами, що вказує на використання його в магічних обрядах.

(23–27) На найдавніших писемних пам'ятках – глиняних табличках, віднайдених в Ассирії, теж є дані про лікарські рослини. З папірусів відомо, що єгиптяни добре зналися на цілющому зіллі і навіть склали його список. Крім того, на стінах єгипетських пірамід існують численні зображення лікарських рослин, які й зараз використовуються у фармації.

(28–33) Вправно лікували травами і в давньому Китаї. Перший китайський трактат про зцілювальні властивості дев'ятисот рослин датований 2 500 роком до н.е.; добре зналися на лікуванні травами й стародавні греки Гіппократ і Діоскорид (у праці «Лікарські рослини», писаній на початку нашої ери, він подає шістсот назв лікарської флори). Авіценна описав понад 800 ліків рослинного походження, а давньоримський учений Пліній – близько тисячі рослин, переважно лікарських.

(34–38) Наші предки ще за часів Київської Русі користувалися дарами «зеленої аптеки». Так, застуду ефективно лікували відварам з кори білої верби й таволги, а виразки – банною пліснявою, хоча пеніцилін учений Флемінг відкрив набагато пізніше. Ще у XII столітті онука Мономаха Євпраксія написала трактат «Мазі», який мав двадцять дев'ять розділів.

(39–46) Особливу популярність у народі в давнину мало татарське зілля (аїр тростинний), яке, за однією з версій, було завезено в Україну кримськими татарами. Вони вважали, що аїр очищає водойми, і брали його, коли йшли в походи в Україну, там кидали в озера й ставки, знезаражуючи воду, а потім спокійно пили. Пізніше медики з'ясували, що кореневища аїру виділяють фітонціди – речовини, які вбивають мікроби. Густий аромат і знезаражувальні властивості зробили цю рослину популярною в народі: нею посыпали на свята долівки, пучечки клали за образи.

(47–50) Народна медицина – одна з найстаріших галузей людських знань. Її початки сягають до історичних часів, але й через багато тисячоліть вона залишилася такою самою, як і раніше, відфільтрувавши та відшліфувавши досвід і знання про засоби й методи лікування.

За Т. Лепехою

29. Археологічними джерелами інформації про давні традиції народної медицини є всі вказані, ОКРІМ
- A записів на глиняних табличках
 - B народних легенд
 - C єгипетських папірусів
 - D стін єгипетських пірамід
30. Думку про те, що люди набували досвіду цілительства, спостерігаючи за довкіллям, конкретизовано в рядках
- A 1–4
 - B 5–12
 - C 34–38
 - D 39–46
31. Рядки 34–46 об'єднані мікротемою
- A медицина Київської Русі
 - B лікарські трави в українських обрядах
 - C народна медицина в українців
 - D успіхи українських медиків

32. Контекстуальним синонімом до виділеного слова в словосполученні «народна медицина» є
- А етнічна
 - Б фольклорна
 - В національна
 - Г неофіційна
33. Загальну ідею тексту найкраще окреслює прислів'я
- А На всяку хворість зілля росте.
 - Б Зі злой трави лихе і сіно.
 - В Хто здоров, той ліків не потребує.
 - Г Барвінок на вінок, а полин на віник.

Частина 2
Українська література

Завдання 34–53 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

34. У творі «Чи не той то Хміль» ідеться про
- А битву між половцями й русичами
 - Б весільний обряд
 - В календарний обряд
 - Г сільськогосподарський обряд
 - Д битву між поляками й козаками
35. «Хочу голову свою положити або попити шоломом з Дону», – заявляє герой «Слова про похід Ігорів»
- А Всеволод
 - Б Святослав
 - В Ігор
 - Г Володимир
 - Д Ярослав
36. Повчальний сенс байки «Бджола та Шершень» є суголосним вислову
- А «Повна діжка мовить, а порожня – гучить»
 - Б «Дерево по плодах пізнається»
 - В «Хто труда не докладе, той до добра не прийде»
 - Г «Бери вершину і матимеш середину»
 - Д «Мудра людина у природженому ділі трудиться»
37. Запорозький полковник Максим Залізняк є персонажем твору
- А «Маруся Чурай»
 - Б «Засвіт встали козаченки»
 - В «Чорна рада»
 - Г «Гайдамаки»
 - Д «De libertate»

38. Події часів Руїни у своєму романі відтворив

- А Михайло Коцюбинський
- Б Іван Котляревський
- В Пантелеймон Куліш
- Г Панас Мирний
- Д Іван Франко

39. Побут і психологію українських селян у перші десятиріччя після скасування кріпацтва змальовано у творі

- А «Камінний хрест»
- Б «Кайдашева сім'я»
- В «Тіні забутих предків»
- Г «Максим Гrimач»
- Д «Наталка Полтавка»

40. «Пропащою силою» називають

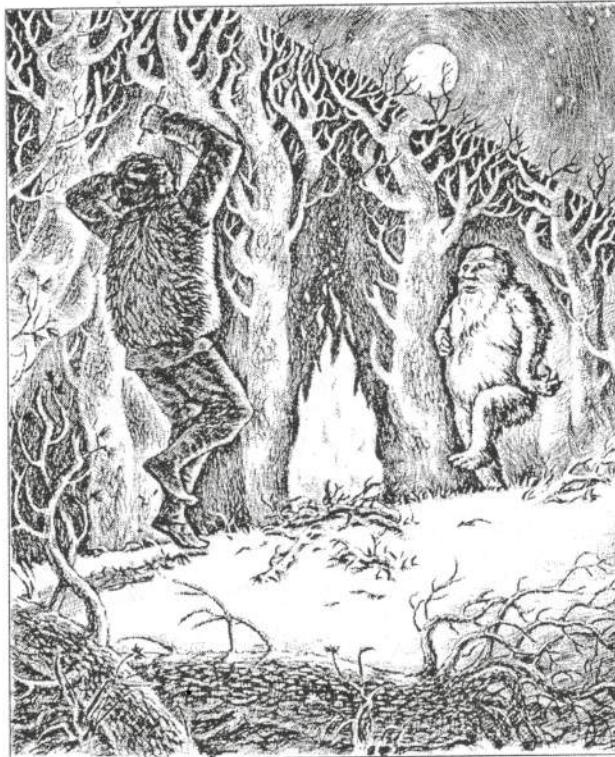
- А Чіпку Варениченка
- Б Кирила Тура
- В Карпа Кайдаша
- Г Мартину Борулю
- Д Максима Гrimача

41. «Очевидна аналогія з українською нацією та її шляхом – шляхом не сорока років, а цілих століть, – до своєї свободи і державності» простежується у творі

- А «Маруся Чурай»
- Б «Гайдамаки»
- В «Чорна рада»
- Г «Мойсей»
- Д «Тіні забутих предків»

42. На малюнку зображено епізод твору

- А «Тіні забутих предків»
- Б «Максим Гrimач»
- В «Камінний хрест»
- Г «Чари ночі»
- Д «Різдво»

43. Стильову течію експресіонізму в українській літературі започаткував автор твору
- А «Камінний хрест»
 - Б «Різдво»
 - В «Тигролови»
 - Г «Стилет чи стилос?»
 - Д «Intermezzo»
44. У словах Лесі Українки «*Я на гору круту крем'яну / Буду камінь важкий підійматъ...*» переосмислено образ
- А Ікара
 - Б Енея
 - В Прометея
 - Г Сізіфа
 - Д Геракла
45. Образ «*тихих озер загірної комуни*» служить композиційним обрамленням твору
- А «Три зозулі з поклоном»
 - Б «Момент»
 - В «Подвійне коло»
 - Г «Шаланда в морі»
 - Д «Я (Романтика)»
46. У рядках
- Кохана спить, кохана спить,
Піди збуди. Цілуй їй очі.
Кохана спить...*
- проводінням художнім засобом є
- А оксиморон
 - Б тавтологія
 - В антитеза
 - Г метафора
 - Д гіпербола
47. Справжнє прізвище автора твору «Contra spem spero!» –
- А Тобілевич
 - Б Кандиба
 - В Косач
 - Г Фітільов
 - Д Лозов'ягін
48. «*Змічка міста й села – це міцна запорука майбутніх міст-садів*», – так закінчує вступний твір до інституту
- А Григорій Многогрішний
 - Б Степан Радченко
 - В Мокій Мазайло
 - Г Іван Половець
 - Д Василь Кравчина

49. Зіставлення української й російської мов є важливим сюжетним компонентом твору
- А «Маруся Чурай»
 - Б «Місто»
 - В «Міна Мазайлло»
 - Г «Подвійне коло»
 - Д «Момент»
50. «Пісня для неї такий же священий олтар, як і любов. Це великі стихії однієї великої душі, які зливаються в ціле, що його несила розділити», – сказано про головну геройню твору
- А «Момент»
 - Б «За мить щастя»
 - В «Шаланда в морі»
 - Г «Я (Романтика)»
 - Д «Маруся Чурай»
51. Метафоричний образ сонця, яке «їхало на велосипеді, / Обминаючи хмари на небі», створив
- А Максим Рильський
 - Б Василь Симоненко
 - В Богдан-Ігор Антонич
 - Г Іван Драч
 - Д Василь Стус
52. Правнук гетьмана Запорозької Січі Дем'яна Многогрішного є головним героєм твору
- А Івана Багряного
 - Б Олександра Довженка
 - В Валер'яна Підмогильного
 - Г Ліни Костенко
 - Д Григора Тютюнника
53. Ю. Андрухович, В. Неборак і О. Ірванець заснували поетичне угруповання
- А «Пропала грамота»
 - Б «Бу-Ба-Бу»
 - В «Нова дегенерація»
 - Г «ЛуГоСад»
 - Д «Західний вітер»

У завданнях 54–57 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначеніх цифрами, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у бланку А на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в бланку А комп’ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

54. Установіть відповідність між письменником і провідним жанром (жанровим різновидом) його творів.

<i>Письменник</i>	<i>Жанр (жанровий різновид) творів</i>	<i>А Б В Г Д</i>
1 Іван Багряний	A усмішка	1
2 Григорій Тютюнник	B роман	2
3 Олександр Довженко	B комедія	3
4 Остап Вишня	G новела	4
	D кіноповість	

55. Установіть відповідність між твором та його частиною (розділом).

<i>Твір</i>	<i>Частина твору</i>	<i>А Б В Г Д</i>
1 «Маруся Чурай»	A «Подвійне коло»	1
2 «Гайдамаки»	B «Гінець до гетьмана»	2
3 «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»	B «Треті півні»	3
4 «Тигролови»	D «Дракон»	4
	D «Польова царівна»	

56. Установіть відповідність між персонажами того самого твору.

<i>Персонаж</i>	<i>Персонаж</i>	<i>А Б В Г Д</i>
1 Лаврін Запорожець	A Кирило Тур	1
2 Ярема Галайда	B Міна Товченик	2
3 Матвій Гвінтовка	B Іван Гонта	3
4 Максим Гудзь	G Іван Дідух	4
	D Василь Польський	

57. Установіть відповідність між письменником і його висловлюванням.

<i>Письменник</i>	<i>Висловлювання</i>
1 Григорій Квітка-Основ'яненко	A «Згадую Борулю, хоч люди сміються з нього, бо їм здається, що вони не такі чудаки, як Боруля, а коли гарненсько придавитися, то й сміятися нічого: хто б не хотів вивести своїх дітей на дворянську лінію, щоб вони не черствий кусок хліба мали?!»
2 Тарас Шевченко	B «Основною темою поеми я зробив смерть Мойсея як пророка, не признатого своїм народом. Ся тема в такій формі не біблійна, а моя власна, хоч і основана на біблійнім оповіданні...»
3 Іван Франко	B «Страшно подумати, що народ, котрий настільки активно брав участь у подіях роду людського, не в змозі був розповісти про своє життя в історичному романі...»
4 Іван Карпенко-Карий	G «Живучи в Україні, привчившись до мови жителів, я навчився розуміти думки їхні і примусив їх своїми словами переказувати їх публіці. Ось причина уваги, якої удостоєна Маруся та інші, тому що написані з натури...»
	D «Я добре зінав, що живопис – моя майбутня професія, мій насущний хліб. Г замість того, щоб вивчати її глибокі тайнства, та ще під проводом такого вчителя, яким був безсмертний Брюллов, я компонував вірші...»

<i>А Б В Г Д</i>
1
2
3
4

Частина 3
Власне висловлення

58. Прочитайте наведений текст.

Для великих справ потрібна злагода й одностайність.

Часто можна почути, що людям важко досягти згоди саме через прагнення кожного до влади, тоді як лідер має бути один. А може, влада багатьох і рівноправність кожного – це і є найкращий спосіб керування?

Який із цих способів організації влади мало б обрати суспільство?

Викладіть Ваш погляд на цю проблему.

Сформулюйте тезу, наведіть два-три переконливі аргументи, що найкраще підтверджують Вашу думку. Проілюструйте Ваші міркування посиланнями на приклади з художньої літератури чи інших видів мистецтва (зазначте автора й назву твору, укажіть проблему, порушенну митцем, художній образ, через який проблему розкрито, наведіть цитату з твору тощо), історичними фактами або випадками з життя. Не переказуйте змісту художнього твору, не давайте повної характеристики образів. Сформулюйте висновки.

Роботу запишіть на бланку *Б*. У разі потреби використовуйте чернетку.

Увага!

Роботу, що не відповідає темі власного висловлення, буде оцінено в 0 балів.

Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів.

Чернетка

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Позначте номер Вашого зоніта так:

Правильну відповідь у завданнях позначайте тільки так:

Неправильну відповідь можна вправити, замалювавши попередню позначку та поставивши нову:

А Б В Г Д

А Б В Г		А Б В Г		А Б В Г Д		А Б В Г Д		А Б В Г Д	
1	X	6	X	11	X	16	X	21	X
2	X	7	X	12	X	17	X	22	X
3	X	8	X	13	X	18	X	23	X
4	X	9	X	14	X	19	X		
5	X	10	X	15	X	20	X		

24 1	А Б В Г Д	25 1	А Б В Г Д	26 1	А Б В Г Д	27 1	А Б В Г Д	28 1	А Б В Г Д
2	X	2	X	2	X	2	X	2	X
3	X	3	X	3	X	3	X	3	X
4	X	4	X	4	X	4	X	4	X

29	А Б В Г	30	А Б В Г	31	А Б В Г	32	А Б В Г	33	А Б В Г
X		X		X		X		X	

34	А Б В Г Д	38	А Б В Г Д	42	А Б В Г Д	46	А Б В Г Д	50	А Б В Г Д
X		X		X		X		X	
X		39	X	43	X	47	X	51	X
X		40	X	44	X	48	X	52	X
X		41	X	45	X	49	X	53	X

54 1	А Б В Г Д	55 1	А Б В Г Д	56 1	А Б В Г Д	57 1	А Б В Г Д
2	X	2	X	2	X	2	X
3	X	3	X	3	X	3	X
4	X	4	X	4	X	4	X

Як визначаються результати зовнішнього незалежного оцінювання з української мови і літератури (базовий рівень)?

Визначення результатів **зовнішнього незалежного оцінювання** здійснюється поетапно.

Під час першого етапу на основі даних комплексної автоматизованої обробки бланків відповідей типу А та перевірки екзаменаторами завдань із розгорнутою відповіддю (бланки відповідей типу Б) визначається **загальний тестовий бал**, отриманий абітурієнтом.

Загальний тестовий бал – це арифметична сума балів, отриманих за виконання кожного завдання тесту.

На другому етапі тестові бали, отримані абітурієнтами, переводяться в оцінки за рейтинговою шкалою 100–200 балів після встановлення порогу «склав/не склав».

Поріг «склав/не склав» визначається експертною фаховою комісією з кожного предмета окремо після проведення зовнішнього незалежного оцінювання. Точкою відліку шкали 100–200 буде не «О» тестових балів, а значення тестового бала, який відповідає порогу «склав». Абітурієнти, які **не** подолали поріг «склав», не матимуть права брати участі в конкурсному відборі на навчання у вищих навчальних закладах України.

Рейтинговий бал визначається окремо з кожного предмета.

У день оголошення результатів зовнішнього незалежного оцінювання з української мови на офіційному веб-сайті Українського центру оцінювання якості освіти буде розміщено таблицю переведення тестових балів у рейтингову шкалу від 100 до 200 балів.

Кожен учасник **пробного зовнішнього незалежного оцінювання** з української мови матиме можливість визначити результат пробного зовнішнього незалежного оцінювання за шкалою 100–200 балів скориставшись сервісом, що працюватиме з 21 березня 2015 року на сайті відповідного регіонального центру оцінювання якості освіти (інформаційна сторінка «Особистий кабінет учасника ПЗНО»).

Також можна **самостійно** визначити кількість тестових балів, набраних під час проходження тестування, за допомогою поданих нижче схем оцінювання завдання тесту.

1. **Завдання з вибором однієї правильної відповіді** (№ 1–23, 29–33, 34–53) оцінюється в **0** або **1** бал: **1** бал, якщо вказано правильну відповідь; **0** балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді не надано.

2. **Завдання на встановлення відповідності («логічні пари»)** (№ 24–28, 54–57) оцінюється в **0, 1, 2, 3** або **4** бали: **1** бал за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); **0** балів, якщо не вказано жодної правильної логічної пари або відповіді на завдання не надано.

3. **Завдання з розгорнутою відповіддю** (№ 58) оцінюється від **0** до **20** балів за критеріями змісту та мовного оформлення (див. «Схему оцінювання завдання з розгорнутою відповіддю (власного висловлення)»).

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту з української мови і літератури базового рівня, – **104**.

Схема оцінювання завдання з розгорнутою відповідлю (власного висловлення)

Зміст власного висловлення оцінюють за шістьма критеріями, як показано в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерій /Змістовий вияв і композиційне оформлення критерію		Бали
1. Теза		
Учасник формулює тезу, яка презентує його власну позицію. Учасник висловлюється в один із таких способів:		
<ul style="list-style-type: none"> - стверджує необхідність організації влади навколо одноосібного лідера; - стверджує необхідність влади багатьох і рівноправності кожного; - стверджує необхідність збалансованого підходу до організації влади (потребу і в лідері, і в рівноправності кожного); - займає проміжну позицію (з одного боку.., з іншого боку); - заперечує саму потребу вибору між владою лідера та рівноправністю кожного для сучасного суспільства. 		
Орієнтовні опорні слова:		
злагода, одностайність, гармонія, згода, порозуміння;		
лідер, вождь, очільник, керманич, рівноправність, демократія, народовладдя;		
керувати, правити, очільювати, ватажувати, владарювати;		
головний, чільний, найважливіший; влада, держава		
У роботі немає вправного формулювання тези, але є речення та ключові слова, що доносять власний погляд участника на обговорювану проблему.	1	
Учасник лише повторює фрази з формулювання теми, не висловлюючи власної позиції	0	
Учасник не формулює тези. Зміст висловлення свідчить про відсутність власної позиції щодо порушеній проблемі й несформованість певного погляду на неї. Учасник формулює тезу, яка не відповідає запропонованій темі	0	
2. Аргументи		
Учасник розвиває свою думку, наводячи принаймні два доречні й переконливі аргументи (докази, підстави для обґрунтування, підтвердження висловленої тези), які пов'язують тезу з прикладами	2	
Учасник наводить принаймні один доречний аргумент (доказ, підставу для обґрунтування, підтвердження висловленої тези). Аргументи дублюють один одного, тобто другий аргумент перефразовує зміст першого. Один з аргументів не є доречним стосовно сформульованої тези	1	
Учасник не наводить жодного аргументу для обґрунтування тези або наведені аргументи не є доречними	0	
3. Приклад із літератури чи інших видів мистецтва		
Аргументи підкріплено, проілюстровано принаймні одним розгорнутим, добре поясненим прикладом з художньої літератури чи інших видів мистецтва. Указано проблему, порушену у творі, художній образ, через який проблему розкрито, назустріч автора твору. Ілюстрація логічно вписується в розвиток доведення, демонструючи розуміння учасником того, як його міркування стосовно шляхів розв'язання певної проблеми виявляються, підтверджуються в мистецькому творі	2	
Немає мотивації наведення прикладу; приклад не конкретизований через художній образ, у прикладі є фактичні помилки	1	
Прикладу з літератури чи інших видів мистецтва немає або він не є доречним	0	
3б. Приклад, що є історичним фактом або випадком із життя		
Учасник наводить принаймні один доречний приклад або з історії, або із суспільно-політичного життя, або з власного життя. Ілюстрація логічно вписується в розвиток доведення, показуючи розуміння учасником того, як його міркування стосовно шляхів розв'язання певної проблеми виявляються, підтверджуються в особистому житті конкретних людей або в суспільному минулому чи нинішньому житті. Учасник може покликатися на факти з біографії митців, які стосуються іхнього суспільно-політичного життя	2	
Немає мотивації наведення прикладу; приклад не конкретизований; у прикладі є фактичні помилки	1	
Прикладу з історії, суспільно-політичного чи власного життя немає або він не є доречним	0	
4. Логічність, послідовність		
Висловлення демонструє зосередженість на обговорюваній проблемі, цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу). Заявлені тези послідовно доводяться. Учасник постійно тримає порушену ним проблему у фокусі своєї уваги, не відступаючи від неї. Учасник висловлює думки в певній послідовності, відбирає лексичний матеріал і мовленнєві засоби відповідно до теми й ситуації міркування, використовує різноманітні синтаксичні конструкції. Текстові властивості зв'язаність, що простежується і на рівні розгортання думки, і на рівні правильного й доречного використання спеціальних засобів зв'язку. Учасник структурує роботу за абзацами	2	
Учасник відволікається від обговорюваної проблеми. У роботі є порушення логічності, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки. Учасник не структурує роботу за абзацами	1	
Логіки викладу, цілісності, послідовності й несуперечливості розвитку думки немає	0	
5. Висновок		
Наприкінці власного висловлення учасник підсумовує своє доведення, указуючи на те, яку домінантну думку (позицію) він урешті тримав у пові зору, коли наводив аргументи й приклади. Висновок відповідає запропонованій темі й органічно випливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів. Висновок розташований наприкінці роботи	2	
Висновок лише частково відповідає тезі або не пов'язаний з аргументами та прикладами	1	
Висновку немає; висновок не відповідає сформульованій у власному висловленні тезі; висновок не пов'язаний з аргументами та прикладами	0	

Мовне оформлення власного висловлення оцінюють за двома критеріями, як показано в таблицях 2 і 3.

Таблиця 2

Критерій	Кількість помилок	Бали
6а. Орфографія та пунктуація	0–1	4
	2–6	3
	7–11	2
	12–16	1
	17 і більше	0

Таблиця 3

Критерій	Кількість помилок	Бали
6б. Лексика, граматика та стилістика	0–1	4
	2–4	3
	5–7	2
	8–10	1
	11 і більше	0

Під час оцінювання орфографічної й пунктуаційної нормативності роботи дві негрубі помилки рахують як одну грубу. До негрубих зараховують такі помилки:

- у написанні великої літери в складних власних назвах;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у випадках непорозрізення *не/чі* (*не хто інший / ніхто інший ...*);
- у випадках, коли замість одного розділового знака поставленій інший;
- у пропуску одного зі сполучуваних розділових знаків або в порушенні їхньої послідовності.

Негрубу орфографічну й негрубу пунктуаційну помилку не сумують і не зараховують як одну грубу.

Систематичне порушення норм мілозвучності (три і більше випадків порушення на одне з правил: *у-в, і-й-та*) рахують як одну стилістичну помилку.

Увага!

Роботу, що не відповідає темі власного висловлення, буде оцінено в 0 балів.
Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів.

Українська мова і література

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

Позначте номер Вашого зошита так: Правильну відповідь у завданнях позначайте **тільки так:**

Неправильну відповідь можна виправити, замалювавши попередню позначку та поставивши нову:

А Б В Г Д

А Б В Г

1

А Б В Г

6

А Б В Г Д

11

А Б В Г Д

16

А Б В Г Д

21

2

7

12

17

22

3

8

13

18

23

4

9

14

19

5

10

15

20

	А Б В Г Д	25 1	А Б В Г Д	26 1	А Б В Г Д	27 1	А Б В Г Д	28 1	А Б В Г Д
24 1									
2		2		2		2		2	
3		3		3		3		3	
4		4		4		4		4	

А Б В Г

29

А Б В Г

30

А Б В Г

31

А Б В Г

32

А Б В Г

33

	А Б В Г Д	38	А Б В Г Д	42	А Б В Г Д	46	А Б В Г Д	50	А Б В Г Д
34									
35		39		43		47		51	
36		40		44		48		52	
37		41		45		49		53	

	А Б В Г Д	55 1	А Б В Г Д	56 1	А Б В Г Д	57 1	А Б В Г Д
54 1							
2		2		2		2	
3		3		3		3	
4		4		4		4	

Українська мова і література
Увага! Писати в полі екзаменаторів заборонено!

03
УЦЮО

Поле екзаменаторів

Код екзаменатора

Екз.

Код старшого екзаменатора

Ст. екз.

Робота
не відповідає темі

Екз.

Ст. екз.

Робота
менше 100 слів

Екз.

Ст. екз.

Б

	1	2	За	36	4	5	6а	6б
Екз.	0 1 2	0 1 2	0 1 2	0 1 2	0 1 2	0 1 2	0 1 2 3 4	0 1 2 3 4
Ст. екз.	НЕВА							

Відповідь на завдання 58. Тему роботи не записуйте. Пишіть текст у кожному рядку!

Роботу, що не відповідає темі, буде оцінено в 0 балів. Роботу обсягом до 100 слів буде оцінено в 0 балів.

Кінець бланка Б